

SPRAWOZDANIE
z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tomaszowie Mazowieckim w 2020 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Maz. zwane dalej „Centrum” w 2020 r. realizowało zadania w ramach czterech podstawowych obszarów swojej działalności: *pieczy zastępczej, pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych*. Realizowało także projekt „Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych” wspólnie z partnerami publicznymi i niepublicznymi, dofinansowywany z środków unijnych (Europejski Fundusz Społeczny), którego celem jest rozwój, podnoszenie poziomu i zwiększenie dostępności usług na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Ponadto kontynuowało realizację programu specjalnego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - „Aktywny samorząd” ukierunkowanego na aktywizację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. Realizowało także nowy program finansowany z PFRON pn. *Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi*. Realizowało również projekt pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19”, finansowany z środków unijnych oraz budżetu państwa.

1. Piecza zastępcza

Ogółem w pieczy zastępczej w 2020 roku przebywało **251** dzieci, w tym w rodzinnej pieczy **214**, a w instytucjonalnej **37**. Średnio miesięcznie w ciągu roku w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało ok. 180 dzieci, w placówkach 30. Dokładnie obrazują ten stan poniższe zestawienia i tabele sporządzone według danych na ostatni dzień roku.

1. 1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodziny zastępcze ogółem/ilość dzieci ogółem (stan na 31.12) - **107/157**

w tym:

rodziny spokrewnione - **70/97**

rodziny niezawodowe - **35/46**

rodziny zawodowe - **2/14**

oraz

rodzinne domy dziecka - **2/15**

Łączny koszt realizacji zadania - **2 399 027 zł.**

Do podstawowych zadań Centrum w odniesieniu do rodzinnej pieczy zastępczej należy, przede wszystkim, pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji, organizowanie szkoleń, realizowanie świadczeń pieniężnych, wizytowanie i nadzorowanie funkcjonowania, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka i oceny rodziny zastępczej oraz występowanie z powództwem o alimenty na rzecz dzieci

Ponadto dodatkiem wychowawczym czyli tzw. rządowym programem „500+” Centrum obejmowało 212 dzieci, a programem „Dobry start” 212 dzieci

Lata	Rodziny zastępcze – ilość rodzin/ilość dzieci (stan na	Rodzinne domy dziecka – ilość domów/ilość dzieci (stan na dzień	Łącznie – ilość dzieci

	31.12)	31.12.)	
2016	146/204	2/8	212
2017	134/194	2/15	209
2018	126/174	2/15	189
2019	120/171	2/17	188
2020	107/157	2/15	172

1. 2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Instytucjonalną pieczę zastępczą tworzyły w powiecie tomaszowskim **3** placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- 1) placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego i interwencyjnego - **14 miejsc (11/3),**
 - 2) 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego - **16 miejsc,**
- Łączny koszt realizacji zadania - **1 669 627 zł.**

Do podstawowych zadań Centrum w odniesieniu do instytucjonalnej pieczy zastępczej należy kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych, udział w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dziecka oraz występowanie z powództwem o alimenty. Ponadto Centrum sprawuje nadzór merytoryczny nad funkcjonowaniem tych zasobów oraz prowadzi obsługę organizacyjną, w tym finansowo-księgową i kadrową placówek typu rodzinnego.

*Ponadto dodatkiem wychowawczym czyli tzw. rządowym programem „500+” Centrum obejmowało **37** oraz programem „Dobry start” **28** dzieci*

Lata	Placówka socjalizacyjno-interwencyjna - ilość dzieci na dzień 31 grudnia	Placówki rodzinne – ilość dzieci na dzień 31 grudnia	Łącznie
2016	12	22	34
2017	13	21	34
2018	14	24	38
2019	14	19	33
2020	16	16	32

Ponadto, w ubiegłym roku **8** dzieci (na koniec roku także **8**) przebywało w placówkach na terenie innych powiatów.

1. 3. Usamodzielnianie wychowanków.

W okresie objętym sprawozdaniem program usamodzielnienia realizowało **94** wychowanków opuszczających rodziny zastępcze oraz **28** placówki opiekuńczo-wychowawcze i **9** opuszczających placówki działające na podstawie innych przepisów. W ramach programu usamodzielnienia wychowankowie otrzymują świadczenie pieniężne na kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenie oraz pomoc rzeczową na tzw. zagospodarowanie się po opuszczeniu rodziny lub placówki. Mogą także liczyć na miejsce w mieszkaniu chronionym oraz pomoc w uzyskaniu mieszkania i zatrudnienia.

Łączny koszt realizacji zadania - **766 028 zł.**

W odniesieniu do usamodzielniania wychowanków Centrum nadzoruje realizację programu usamodzielnienia, ustala uprawnienia i realizuje świadczenia pieniężne i rzeczowe.

Lata	Ilość wychowanków objętych programem usamodzielnienia
2016	132
2017	136
2018	139
2019	129
2020	131

Od 2016 r. w powiecie tomaszowskim realizowany jest projekt „Przez studia do integracji” w ramach, którego wychowankowie kontynuujący naukę na poziomie wyższym otrzymują zwiększoną pomoc finansową. W roku sprawozdawczym w projekcie brało udział **22** wychowanków.

Od 2018. roku realizowany jest także kolejny projekt adresowany do wychowanków - „Przez mieszkanie chronione do integracji”. W ramach projektu Centrum prowadziło w ub. roku 2 mieszkania chronione z 4 miejscami. Łącznie w 2020 roku z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało **7** osób.

Powiat tomaszowski ponosił także koszty usamodzielnienia wobec 5 innych osób usamodzielnianych w innych powiatach.

1. 4. Inne działania związane z pieczę zastępczą.

1. 4. 1. Placówki wsparcia dziennego

Powiat wspiera finansowo działalność dwóch placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, prowadzonych przez organizacje społeczne. W 2020 r. ze wsparcia skorzystały dwie placówki. Jedną, przeznaczoną dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych patologią społeczną, prowadzi Oddział Powiatowy TPD – dla 45 dzieci, a drugą, integracyjno-środowiskową, prowadzi Stowarzyszenie Rodzin Dzieci i Osób Niepełnosprawnych – dla 30 dzieci.

Kwota wydatkowanych przez powiat środków na ten cel w 2020 r. to 50 tys. zł.

Centrum jest odpowiedzialne za przeprowadzenie konkursu na realizację zadania oraz prawidłowe wykonanie zawartych przez powiat umów w tym przedmiocie.

1. 4. 2. Pozostałe działania Centrum:

1) przeprowadziło 2 szkolenia dla rodzin zastępczych oraz kandydatów na rodziców zastępczych, w których wzięło udział łącznie 14 osób.

2) realizowało na terenie powiatu projekt pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19”, finansowany z środków unijnych oraz budżetu państwa. W ramach projektu rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze zaopatrywano w sprzęt niezbędny do prowadzenia nauki zdalnej oraz do organizowania dzieciom czasu wolnego w związku nie uczęszczaniem do szkół i przedszkoli, a także w środki ochrony osobistej.

Przekazano rodzinom i placówkom m.in. 47 laptopów, 35 urządzeń wielofunkcyjnych, 7 telewizorów oraz zestaw multimedialny. Łączna wartość wparcia w ramach tego projektu wyniosła **208 450 zł.**

2. Pomoc społeczna

2. 1. Domy pomocy społecznej

W powiecie tomaszowskim funkcjonują dwa domy pomocy społecznej. Jeden przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób w podeszłym wieku, posiada 160 miejsc. Drugi dom pomocy społecznej przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku i liczy 120 miejsc.

Łączny koszt realizacji zadania - **13 271 147 zł.**

Na koniec 2020 r. w placówkach było **56** (20%) wolnych miejsc.

W przypadku domów pomocy społecznej, zadaniem Centrum jest umieszczanie w nich skierowanych osób..

W okresie sprawozdawczym wydano 43 nowe decyzje w sprawie umieszczeniu osób w omawianych placówkach

2. 2. Środowiskowy dom samopomocy.

Środowiskowy dom samopomocy jest placówką dziennego pobytu przeznaczoną dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Posiada 30 miejsc i jest prowadzony jako zadanie administracji rządowej zlecone powiatowi, co oznacza, że finansowany jest w całości z budżetu państwa.

W porównaniu do lat ubiegłych sytuacja bez zmian.

Łączny koszt realizacji zadania - **696 011 zł.**

Centrum kieruje osoby do ŚDS-u i ustala odpłatność za pobyt.

W okresie sprawozdawczym wydano 36 decyzji o skierowaniu do tej placówki.

2. 3. Usamodzielnianie wychowanków

W ramach zadań z zakresu pomocy społecznej Centrum realizuje też program usamodzielniania wychowanków opuszczających placówki inne niż działające na podstawie przepisów o pieczy zastępczej (np. mow-y, mos-y). Zasady są jednakże identyczne jak przypadku wychowanków pieczy zastępczej. Dane dotyczące tej grupy zostały ujęte w części sprawozdania dotyczącej pieczy zastępczej.

2. 4. Inne działania związane z pomocą społeczną.

W ub. roku Centrum współdziałało w realizacji projektów mających na celu wsparcie domów pomocy społecznej w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19. Realizowany był m.in. projekt samorządu wojewódzkiego pn. „Łódzkie pomaga”.

3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Na realizację zadań w tym obszarze składa się prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej oraz realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych.

3. 1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Ośrodek wchodzi w skład struktury organizacyjnej Centrum. W kosztach jego działalności partycypuje powiat oraz wszystkie gminy z terenu powiatu. W ubiegłym roku z usług OIK **1305** razy korzystali mieszkańcy powiatu. Korzystający najczęściej poszukiwali pomocy psychologicznej i prawnej. Dostępne jest także poradnictwo pedagogiczne i socjalne. Przez znaczną część roku Ośrodek świadczył usługi w formie zdalnej, w związku z zagrożeniem epidemicznym. Ponadto, Ośrodek zapewnił krótkoterminowe schronienie **2** osobom (kobieta i dziecko) – ofiarom przemocy domowej. Prawie **74%** korzystających to mieszkańcy miasta.

Łączny koszt realizacji zadania.

- 72 410 zł.

<i>Lata</i>	<i>Ilość osób korzystających z usług świadczonych przez OIK</i>
2016	2913
2017	2703
2018	2609
2019	2508
2020	1307

3. 2. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Program realizowany był w okresie od czerwca do listopada. Udział wzięło **5** osób, w tym **2** kobiety. Program polega na zajęciach psychologiczno-edukacyjnych mających charakter terapii wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Koszt realizowania zadania wyniósł

- 4 223 zł.

4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

4.1. Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych:

4.1.1. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej - z dofinansowania skorzystały **73** osoby na kwotę **298 205 zł.**

4.1.2. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się – zawarto **16** umów na kwotę **26 776 zł.**

4.1.3. Dofinansowanie likwidacji barier technicznych – zawarto **8** umów na kwotę **25 132 zł.**

Łączny koszt realizacji zadania

–

350 113 zł.

W przypadku tego zadania występuje niedobór środków i jest ono realizowane z opóźnieniem

W ramach likwidacji barier funkcjonalnych Centrum weryfikuje uprawnienia, składana dokumentację, przygotowuje umowy z beneficjentami i nadzoruje poprawność realizacji podpisanych umów.

Lata	Ilość osób objętych dofinansowaniem w celu likwidacji barier funkcjonalnych
2016	65
2017	54
2018	45
2019	50
2020	97

4.2. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

W 2020 r. przeznaczono na to zadanie **39 877 zł.** Z dofinansowania skorzystało **19 osób (dzieci)** oraz 19 ich opiekunów.

4.3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym.

W ramach zadania zrealizowano **1160 wniosków.**

Łączny koszt realizacji zadania - **767 249 zł.**

Lata	Ilość spraw zrealizowanych w ramach dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne
2016	520
2017	564
2018	694
2019	864
2020	1160

4.4 Dofinansowanie sportu kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie w ramach tego zadania złożono **15 wniosków** (wnioski składają organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych) Zostało zawartych **7 umów.** Dofinansowaniem tym zostało objęte **245 osób niepełnosprawnych.**

Realizacja zadania (ilość wniosków, nakłady finansowe) w bardzo zmniejszonym zakresie w porównaniu do lat poprzednich ze względu na pandemię COVID-19.

Łączny koszt realizacji zadania - **13 766 zł.**

4.5. Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Na terenie Powiatu Tomaszowskiego działają trzy warsztaty terapii zajęciowej prowadzone przez:

- 1) Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Będkowie – warsztat terapii zajęciowej w Rudniku – **35** uczestników.;
- 2) Stowarzyszenie Rodzin Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim – warsztat terapii zajęciowej przy ul. Farbiarskiej 20 w Tomaszowie Maz. – **60** uczestników;
- 3) Fundację Społeczną „Razem” – warsztat terapii zajęciowej przy ul. Polnej 56 a w Tomaszowie Maz. – **50** uczestników.

Łącznie uczestnikami warsztatów było **145** osób..

Środki na utrzymanie i działalność warsztatów pochodzą w części (90%) z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a w części ze budżetu Powiatu (10 %).

Łączny koszt realizacji zadania.

- 3 302 520 zł., w tym:

- wtz przy SON „Pomocna Dłoń” –

737 160 zł.

- wtz przy SRDiON –

1 366 560 zł.

- wtz przy FS „Razem” –

1 138 800 zł.

Powiat dofinansował także w kwocie: **45 792 zł.** koszty uczestnictwa mieszkańców powiatu tomaszowskiego w warsztatach działających na terenie powiatu łódzkiego wschodniego, powiatu piotrkowskiego i powiatu przysuskiego.

Stroną umowy z podmiotami prowadzącymi warsztaty terapii zajęciowej jest Powiat Tomaszowski. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim realizuje uprawnienia i obowiązki wynikające z podpisanych umów. Warsztaty są placówkami umożliwiającymi osobom niepełnosprawnym udział w rehabilitacji społecznej i zawodowej poprzez terapię zajęciową.

Lata	Liczba uczestników warsztatu prowadzonego przez:			Łącznie
	SON „Pomocna Dłoń”	SRDiON	FS „RAZEM”	
2016	30	60	45	135
2017	30	60	45	135
2018	35	60	50	145
2019	35	60	50	145
2020	35	60	50	145

4.6. Program pilotażowy „Aktywny samorząd”.

Specjalny program finansowany w całości z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Realizowany w ramach dwóch modułów: *Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową* (np. zakup specjalistycznego sprzętu komputerowego, utrzymanie sprawności wózka o napędzie elektrycznym) – **75 osób**

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (dofinansowanie kosztów pobierania nauki) – **143 osób**
Łączny koszt realizacji zadania - **548 718 zł.**

Celem udziału powiatu w programie jest wzmocnienie i usprawnienie działań na rzecz realizacji praw osób niepełnosprawnych oraz ich integracji społecznej.

<i>Lata</i>	<i>Ilość uczestników projektu</i>
2016	164
2017	227
2018	204
2019	279
2020	218

W 2020 roku PCPR realizowało kolejny program specjalny z środków PFRON: Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi. W ramach programu wsparciem finansowym objęto **392** osoby, a łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła **489 000 zł.**

5. Inne działania w okresie sprawozdawczym

W ub, roku Centrum kontynuowało, wspólnie z innymi partnerami publicznymi i niepublicznymi realizację projektu „Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych” finansowanego z udziałem środków unijnych. Celem projektu było wsparcie w pokonywaniu trudnych sytuacji życiowych, likwidowaniu barier społecznych osób w wieku 50 lat i więcej oraz niepełnosprawnych. W 2020 r. w projekcie wzięły udział **38** osoby, a wydatki poniesione na jego realizację wyniosły **4 045 zł.**

W załączeniu do sprawozdania znajduje się informacja o realizacji w 2020 r. działań ujętych w przyjętych przez Radę dokumentach programowych w szeroko pojętym obszarze pomocy społecznej.

Tomaszów Maz., luty 2021 r.

Uzasadnienie składania sprawozdania:

Przedłożenie powyższego sprawozdania jest realizacją obowiązku nałożonego na osoby kierujące powiatowymi centrami pomocy rodzinie, określonego w art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1576 z późn. zm.), według którego kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa coroczne sprawozdanie radzie powiatu z działalności centrum.

Sprawozdanie niniejsze, zgodnie z art. 182. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm) zostaje przedłożone także Zarządowi Powiatu.

